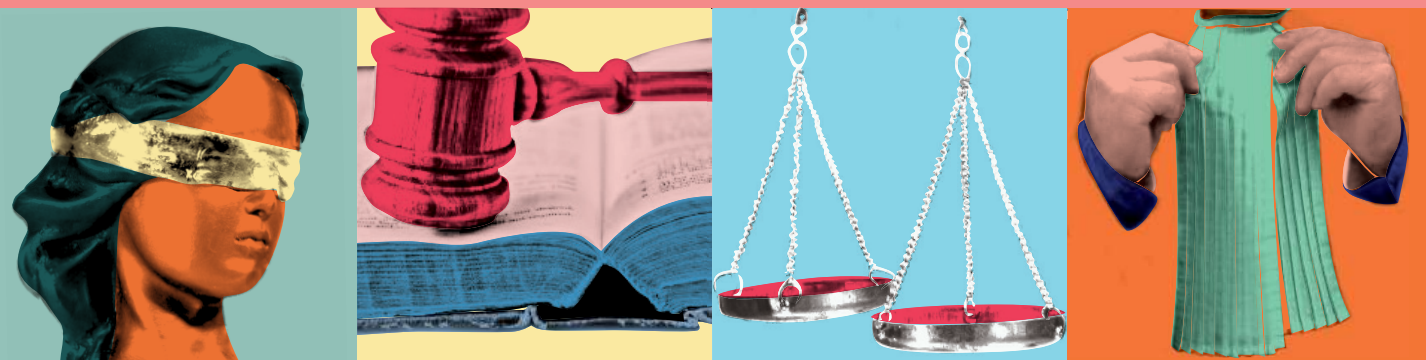

Met recht bepleit!

Leer vaardig beargumenteren en betogen

drs. Daisy van der Wagen-Huijskes &
mr. Diana Seegers-van Eekeren

uitgeverij
coutinho

Met recht bepleit!

www.coutinho.nl/metrechtbepleit2

Met de code in dit boek heb je 18 maanden toegang tot je online studiemateriaal.

Dit materiaal bestaat uit filmpjes bij de opdrachten uit het boek, toegang tot teksten ten behoeve van de opdrachten en een lijst met stellingen. Voor docenten zijn antwoorden bij de opdrachten uit het boek en tentamenvragen met antwoorden beschikbaar.

Om je studiemateriaal te activeren heb je onderstaande code nodig. Ga naar

www.coutinho.nl/metrechtbepleit2 en volg de instructies.

Met recht bepleit!

Leer vaardig beargumenteren en betogen

drs. Daisy van der Wagen-Huijskes
mr. Diana Seegers-van Eekeren

Tweede, herziene druk

uitgeverij | C
coutinho

bussum 2019

© 2015/2019 Uitgeverij Coutinho bv

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

Eerste druk 2015

Tweede, herziene druk 2019

Uitgeverij Coutinho

Postbus 333

1400 AH Bussum

info@coutinho.nl

www.coutinho.nl

Omslag: Merel Brouns, Utrecht

Noot van de uitgever

Wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen. Personen of instanties die aanspraak maken op bepaalde rechten, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

ISBN 978 90 469 0682 8

NUR 820

Voorwoord

Met recht bepleit! is een methode speciaal ontwikkeld voor het hoger juridisch onderwijs waarin de student leert vaardig te beargumenteren en te betogen.

Een jurist moet kennis hebben van en vaardig zijn met taal om goed en overtuigend te kunnen argumenteren en daarom wordt op de meeste rechtenopleidingen veel aandacht besteed aan het vak Nederlands. Het opdoen van kennis over argumentatietheorie is cruciaal, maar voor de (aankomend) jurist is het minstens zo belangrijk te weten hoe die in de juridische praktijk toegepast kan worden. Hoe verwerk je de argumentatietheorie bij het opzetten van bijvoorbeeld een pleidooi? In dit boek bespreken we precies die aspecten van de theorie die een jurist in opleiding nodig heeft om goed te leren beargumenteren, betogen en pleiten. De beknopte, overzichtelijke theorie, de 75 praktische opdrachten en vier dossiers bij (juridische) teksten uit en over diverse rechtsgebieden en 38 filmpjes op de website maken *Met recht bepleit!* een dynamisch werkboek.

De serie *Met recht!* bestaat naast *Met recht bepleit! Leer vaardig beargumenteren en betogen* uit *Met recht begrepen! Oefeningen in tekstbegrip, samenvatten en woordenschat voor juristen* en *Met recht bedreven! Oefeningen juridische vaardigheden*: drie unieke methoden die niet mogen ontbreken in de verschillende rechtenopleidingen. *Met recht bepleit!* kan zowel door de docent Nederlands als door de docent Recht gebruikt worden.

De totstandkoming van de tweede, herziene druk was intensief en uitdagend en stelde ons in de gelegenheid om aanpassingen en toevoegingen te doen die wenselijk waren voor een nog beter boek. *Met recht bepleit!* is en blijft een methode in ontwikkeling en daarom zijn tips en verbeterpunten van harte welkom. Wij zien reacties graag via www.coutinho.nl tegemoet!

Arnhem, zomer 2019

Daisy van der Wagen-Huijskes en Diana Seegers-van Eekeren

Inhoud

Inleiding	11
------------------	----

Online studiemateriaal	13
-------------------------------	----

Beargumenteren!

Het standpunt en het argument	15
--------------------------------------	----

	1	Gaat de rechter vaker in gesprek?	16
	2	Sttaande pleiten met gedekten hoofde	17
	3	Dit is een afrekening met het kabinet	18
	4	Coalitie wil 'klare taal' in vonnissen	19
	5	Rechter: geen prijs voor Postcodeloterij-deelnemer zonder saldo	19
	6	Meer artiesten beschermen zich in contract tegen bierdouches	20
	7	Sleep maker safarifilmpje voor de rechter	22
	8	Wat bezielde Jan Vlug, de advocaat van Jasper S.?	24

De argumentatiestructuur	26
---------------------------------	----

	9	Verzekering leidt politie naar vermoedelijke dader 'riviermoord'	28
	10	Tweede Kamer eist verbod op visserij achter Haringvlietsluizen	29
	11	Déjà VU	30
	12	Wordt Delphine Boël ooit lid van Belgisch koningshuis?	32
	13	Opdracht argumentatiestructuren	34
	14	Twitterbericht over rechtsbijstandsverzekeraar valt verkeerd	34
	15	De zaak Jos B.: loop de held van de rechtstaat niet in de weg	35
	16	Winnaar Duidelijketaalprijs 2012: Wim Anker	37
	17	Opleiding advocaat moet breder	39
	18	Groep filosofen bepleit universele rechten voor dolfijnen	41
	19	Bonden: baas Casino weg	42
	20	Eigen bijdrage verblijf gedetineerden werkt contraproductief	43

De motivering	44
De conclusie	45
Het tegenargument	47

	21	Rechter mag 'kut-Marokkaan' zeggen	48
	22	Lucia de Berk vindt ziekenhuis onveilige werkplek	48
	23	Zuipen op jeugdcamping blijft	50
	24	Geen sprake van discriminatie bij Haagse schoolfoto's	51
	25	'Stemfie' niet verboden bij Europese verkiezingen	52
	26	600 duizend rozen uitgedeeld en dan dit: slecht, heel slecht	53
	27	Rechtbank Almelo haalt schilderij met blote borst weg	54
	28	Alexander Pechtold beste debater	56
	29	Nog erger dan Zwarte Piet: schoolkerst!	57
	30	De rechter tussen straattaal en jargon	59

Argumentatie in de juridische context	65
--	----

	31	Rijden door rood licht	67
	32	Vernieling politiecel	68
	33	Drukke om konijn Punkie en familieruzie	69
	34	Miljoenenjacht	79

Betogen!

Het betoog	93
De beschouwing	94
Het debat	96

	35	Opdracht betogen	96
	36	Opdracht betogen en debatteren	96
	37	Een DNA-databank? Ik zeg doen!	97
	38	Een vonnis moet begrijpelijk zijn	99
	39	Appverbod op de fiets	101
	40	Opdracht beschouwen en debatteren	104
	41	Opdracht debatteren	104

	Verdieping argumentatie	104
	De redeneringen in de juridische context	107
	Onjuiste redeneringen	109
	42 Opdracht juiste redeneervormen 1	110
	43 Liveblog Holleederproces	111
	44 Woordvoerder Ellie Lust weg bij politie Amsterdam	113
	45 Opstellen: experiment lekenrechtspraak onverstandig	114
 	46 Alles draait om het bewijs in hoger beroep in zaak Nicole van den Hurk	115
 	47 Jos de G. toch schuldig aan doodslag Nicole van den Hurk	117
	48 Opdracht juiste redeneervormen 2	120
 	49 SuperTrash versus Blokker	123
	De juiste formulering	130
	50 Opdracht signaalwoorden	131
 	51 Vakbonden over Holland Casino	131
 	52 Wraking	133
 	53 Referendumcommissie. Liever tegenstribbelen dan oplossen 1	135
	Argumentversterkers en strategie	136
 	54 Opdracht argumentversterkers	137
 	55 Opdracht vormen van strategie	137
	56 Ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel	138
	57 Duidelijke taal in de rechtbank	140
 	58 Pechtold: Kamer zo sterk als de zwakste schakel	141
 	59 Referendumcommissie. Liever tegenstribbelen dan oplossen 2	142
 	60 Geert Wilders: meer of minder Marokkanen?	143
 	61 Op de rol	152
 	62 Mr. Stijn Franken	153
	De presentatie	155
 	63 Opdracht presentatie	155
 	64 Mondeling betoog aangehouden vluchteling	156
 	65 Mondeling betoog radiografisch bestuurbare auto	160

	Dossier 1 De gerechtsdeurwaarder	165
	Dossier 2 Een benoemde of gekozen burgemeester	179
	Dossier 3 De figuur van Zwarte Piet	187
	Dossier 4 Straatintimidatie	197

Pleiten!

Het pleidooi	213
---------------------	-----

	66 e-Court speelt voor rechtbank	214
	67 Pleidooi inhouding kosten	216
	68 Requisitoir en pleidooi inzake diefstal met geweld	220
	69 Requisitoir poging doodslag subsidiair zware mishandeling	225
	70 Lekkende kelder	230
	71 Bezwaar tegen reistijdcompensatie	232
	72 Pleidooi openlijke geweldpleging	238
	73 Ondeugdelijke revisie motor	243
	74 Poging zware mishandeling	244
	75 Beroep tegen oplegging disciplinaire straf	246

Noten	251
--------------	-----

Illustratieverantwoording	254
----------------------------------	-----

Over de auteurs	255
------------------------	-----

Inleiding

Met recht bepleit! is een methode speciaal ontwikkeld voor het hoger juridisch onderwijs waarin je leert vaardig te beargumenteren en te betogen. *Met recht bepleit!* is een werkboek met beknopte, overzichtelijke theorie, 75 praktische opdrachten, vier dossiers en een bijbehorende website met 38 filmpjes en ander materiaal.

De opbouw

De inhoud van *Met recht bepleit!* is onder te verdelen in:

- **Beargumenteren!**
- **Betogen!**
- **Pleiten!**

Onder de noemer **Beargumenteren!** leggen we de basis voor het argumenteren door in te gaan op:

- de betekenis van standpunt en argument;
- de verhouding tussen argument en standpunt en tussen argumenten onderling;
- de argumentatiestructuur;
- de invulling/onderbouwing van argumenten: de motivering;
- het totaalbeeld van de basis: standpunt – argumentatie – conclusie.

Onder de noemer **Betogen!** bespreken we op de eerste plaats de argumentatie in bredere context:

- het betoog en het betogen;
- de beschouwing en het beschouwen;
- de discussie/het debat.

Op de tweede plaats komt de verdieping van de argumentatie aan bod: wat maakt dat argumentatie overtuigt? We gaan in op:

- eisen aan een juiste argumentatie: de juiste bron, de juiste redenering;
- eisen aan een overtuigende argumentatie: de juiste structuur, de juiste formulering, mede door middel van argumentversterkers en vormen van strategie;
- de juiste presentatie.

Onder de noemer **Pleiten!** hebben we een aantal opdrachten opgenomen gericht op de juridische argumentatie in de context van het juridische geschil.

Beknopte theorie, veel opdrachten

Met recht bepleit! bevat over alle hiervoor genoemde onderdelen beknopte theorie, gevolgd door uiteenlopende opdrachten. De opdrachten betreffen algemene, maar steeds aan het recht gerelateerde onderwerpen en specifiek juridische onderwerpen en zijn gericht op de argumentatievaardigheid in het algemeen en in de juridische context. De opdrachten bij elk van de onderdelen zijn divers in omvang, hebben een oplopende moeilijkheidsgraad en

Met recht bepleit!

kunnen individueel of in groepen worden gemaakt. Het actief discussiëren behoort ook tot het vaardig beargumenteren; daarom zijn dossiers opgenomen die gericht zijn op het debat.

De opdrachten in *Met recht bepleit!* zijn onder te verdelen in vier categorieën die aangeduid worden met vier verschillende pictogrammen:

Leren door te oefenen

Hieronder vallen de opdrachten die je in staat stellen om vaardig te worden met de aange-reikte theorie.

Leren door te doen

Hierbij gaat het om opdrachten waarbij je door zelf te ervaren, leert waar (de) knelpunten in de materie zitten.

Leren door af te kijken

Je wordt bij deze opdrachten geïnspireerd door 'voorbeelden' in de vorm van teksten in het boek, personen in de filmpjes op de website of medestudenten.

Leren door toe te passen

In deze opdrachten komt alles samen; je laat zien vaardig te zijn in (juridisch) argumenteren.

In de inhoudsopgave is in één oogopslag te zien bij welke opdracht welke vaardigheden geoefend worden.

Vaardigheden

Goed (juridisch) argumenteren is een complexe vaardigheid. Die vaardigheid staat altijd in een bepaalde context en gaat per definitie hand in hand met andere algemene en juridische kennis en vaardigheden. Daar waar de argumentatie of het debat gevorderde (juridisch) inhoudelijke kennis vraagt, zijn de opdrachten voorzien van een duidelijk gedefinieerd (ju-ridisch) kader.

Lijst met stellingen

Op de website bij dit boek is een lijst met stellingen opgenomen, die je kunt gebruiken om verder te oefenen met beargumenteren, betogen en pleiten.

Online studiemateriaal

Op www.coutinho.nl/metrechtbepleit2 vind je het online studiemateriaal bij dit boek. Dit materiaal bestaat uit:

- 38 filmpjes bij de opdrachten uit het boek;
- toegang tot teksten ten behoeve van de opdrachten;
- een lijst met stellingen.

Actuele informatie over onderwerpen in dit werkboek zal worden opgenomen op de website.

Voor docenten zijn er antwoorden bij de opdrachten uit het boek en tentamenvragen met antwoorden beschikbaar.

In het boek wordt naar de website verwezen met het volgende icoon: .

The screenshot shows the website 'Met recht bepleit!'. At the top left is a book cover for 'Met recht bepleit!'. To its right, the title 'Met recht bepleit!' is displayed in a large font, followed by a subtitle: 'Met recht bepleit! gaat in op alle aspecten die een jurist in opleiding nodig heeft om goed te leren beargumenteren, betogen en pleiten.' Below this is a breadcrumb trail: 'Coutinho > Met recht bepleit! > Studiemateriaal'. On the left side, there is a sidebar with the title 'Met recht bepleit!' and a list of links: '> Studiemateriaal', '> Filmpjes', '> Teksten', '> Stellingen', and '> Docenten'. The main content area has the heading 'Welkom!' and the text 'Kies een onderdeel om verder te gaan.' Below this, there are three large buttons, each with a book icon and the number '10' in a circle. The buttons are labeled 'Filmpjes', 'Teksten', and 'Stellingen'.

Beargumenteren!

Een standpunt overtuigend overbrengen is makkelijker gezegd dan gedaan. Hoe succesvol je daarin bent, is afhankelijk van een groot aantal factoren. Die factoren betreffen zowel de inhoud als de presentatie van de argumentatie. Enkele factoren zullen je direct te binnen schieten:

- Hoe voor de hand liggend of omstrede is het standpunt?
- Hoe sterk of zwak zijn de argumenten?
- Hoe begrijpelijk of ingewikkeld zijn de argumenten?
- Hoe staat het met tegenargumenten?
- Hoe denkt degene die je wilt overtuigen over het onderwerp?
- Hoe goed ben je in het verwoorden van het standpunt en de argumenten?

Deze en meer factoren spelen een rol bij elke vorm en in elke situatie waarin sprake is van argumenteren. In het recht neemt het argumenteren een belangrijke plaats in. Voor menig jurist is argumenteren dan ook onlosmakelijk verbonden aan de uitoefening van zijn vak. In de uiteenlopende beroepen en in de verschillende rechtsgebieden is het immers de taak van de jurist om een bepaald standpunt van de partij voor wie hij optreedt over te brengen aan een andere partij en die partij van dat standpunt te overtuigen.

Onder meer vanwege de vele factoren die mede bepalen of een argumentatie succesvol is of niet, is argumenteren een vaardigheid die je vooral leert beheersen door te oefenen en te doen. De term 'vaardigheid' zegt het al: kennis over argumenteren alleen volstaat niet om het argumenteren te leren beheersen.

Zonder de waarde van de theorie over argumenteren in het algemeen en in het recht in het bijzonder te ontkennen, is ervoor gekozen om met minimale theorie aan de hand van oefeningen te leren vaardig te argumenteren. In de inleiding van dit boek is nader beschreven wat de uitgangspunten en ideeën zijn die de basis vormen voor deze methode.

Het standpunt en het argument

Zoals werd aangegeven in de inleiding, is vaardig (juridisch) argumenteren niet eenvoudig. Hoe ingewikkeld of moeilijk het opstellen en presenteren van een overtuigende argumentatie ook mag zijn, het startpunt van de argumentatie is altijd het bepalen en/of onderscheiden van het standpunt en de argument(en) voor dat standpunt.

Standpunt: mening/oordeel over een onderwerp.

Argument(en): reden(en)/verklaring(en) voor een standpunt.

Beargumenteren!

Dat klinkt simpel en de instructie/het startpunt op zich is dat ook, maar de activiteit is soms minder eenvoudig. Een hulpmiddel om het onderscheid te maken, is om na te gaan of het standpunt en het argument logisch met elkaar te verbinden zijn door middel van de woorden 'omdat/want' of '(en) daarom/dus'. Dit werkt als volgt:

Standpunt	omdat/want	argument(en)
Argument(en)	(en) daarom/dus	standpunt

Voorbeeld:

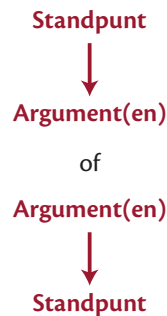
Standpunt: X behoort een verkeersboete te krijgen.

Argument: X is door rood licht gereden.

X behoort een verkeersboete te krijgen, omdat hij door rood licht is gereden/want hij is door rood licht gereden.

X is door rood licht gereden en daarom/dus behoort hij een verkeersboete te krijgen.

Schematisch kan het verband tussen standpunt en argument(en) als volgt worden weergegeven:

De eerste oefeningen in dit boek zijn gericht op het leren onderscheiden en (her)formuleren van standpunt en argument(en).

1

Gaat de rechter vaker in gesprek?

Lees het artikel 'Gaat de rechter vaker in gesprek?'.¹

Opdracht

In het artikel worden meerdere standpunten uit het onderzoek van Machteld de Hoon genoemd. Geef de standpunten weer. Eerst arcen, dan formuleren.

Gaat de rechter vaker in gesprek?

Until, februari 2013

Ja. Bij rechters-nieuwe stijl is de communicatie minder eenrichtingsverkeer dan in het verleden. Ze vragen bijvoorbeeld vaker door naar onderliggende belangen en emoties. Op die manier proberen ze beide 'kampen' zo veel mogelijk te betrekken bij een oplossing. Dit is de conclusie van een onderzoek naar

Judicial Dispute Resolution (JDR) in Nederland van Machteld de Hoon, verbonden aan Tilburg University. Het gevolg van meer praten is dat zittingen langer duren. Toch kan de nieuwe rolopvatting op termijn juist tijd besparen, volgens het onderzoek. Want als conflicten effectiever en duurzamer worden opgelost, verkleint dat de kans dat partijen opnieuw naar de rechter stappen.

2

Staande pleiten met gedekten hoofde

Lees het blog “Staande pleiten met gedekten hoofde.” Kledingvoorschriften in de rechtszaal.²

Opdrachten

- 1 Welk(e) argument(en) geeft Jaap van der Meer voor de geldende kledingvoorschriften voor rechters en advocaten?
- 2 Welk(e) argument(en) kun je bedenken voor en tegen staande pleiten voor een rechter?

‘Staande pleiten met gedekten hoofde’ Kledingvoorschriften in de rechtszaal

turnaroundadvocaten.nl, 14 september 2017
door Jaap van der Meer, Turnaround Advocaten, Best

In de rechtszaal gelden kledingvoorschriften voor zowel rechters als advocaten. Zij dragen zwarte toga's met een wit 'doekje' om de nek, een 'bef' genaamd. Het dragen van toga's zorgt ervoor dat de spelers in de rechtszaal kijken naar de inhoud van het juridische debat in plaats van naar hoe iemand eruitziet. Het benadrukt ook de onafhankelijkheid. Zo zou een rechter in alternatieve kleding, zoals een slobbertrui, een spijkerbroek, sandalen en een zakdoek om het voorhoofd, de indruk kunnen wekken politiek links georiënteerd te zijn. Terwijl politieke voorkeuren van rechters ui-

terdaard geen rol mogen spelen. Vandaar dat dit soort zaken wordt verhuld. Ook religieuze uitingen, zoals een hoofddoek of ketting met kruisje, mogen niet worden getoond.

Om het onderscheid tussen advocaten en rechters te benadrukken (advocaten zijn partijdig, rechters juist niet), gelden voor beiden aparte kledingvoorschriften. Zo dragen rechters een toga met een zwarte zijden voorkant. Advocaten dragen een toga uitsluitend gemaakt van wol.

De exacte vereisten waaraan de toga's en befjes van rechters en advocaten moeten voldoen, staan op de centimeter nauwkeurig in het Kostuum- en tituluurbesluit rechter-

lijke organisatie, inclusief gedetailleerde afbeeldingen. Ook in de Advocatenwet uit 1952 staan kleding- en vormvoorschriften. Zo staat in art. 14: 'De advocaten pleiten staande, gekleed in het kostuum bij het bijzondere reglement op dat onderwerp bepaald, des goedgevindende met gedekten hoofde.'

Staand pleiten gebeurt in de praktijk vaak niet meer. Advocaten zitten meestal aan tafels tegenover de rechter en bepleiten hun zaak vanuit de stoel. Pleiten met 'gedekten hoofde' komt, bij mijn weten, nooit meer voor. Volgens het Kostuum- en titulatuurbesluit zou dat moeten gebeuren met een zoge-

naamde 'baret', een soort zwarte muts die je eerder met carnaval ziet dan in de rechtszaal. De vraag is of deze kleding- en vormvoorschriften nog wel van deze tijd zijn. De twitterende rechter @JudgeJoyce (Joyce Lie, rechter bij de rechtbank Oost-Brabant) heeft onder haar vele volgers weleens de vraag gesteld wie voor afschaffing van de toga in de rechtszaal is. De meesten pleiten voor handhaving van de toga bij rechters en advocaten, omdat het beeld van een rechter in een slobbertrui en op sandalen niet past en zou afleiden van het tussen partijen te voeren debat. Ik sluit mij daar volledig bij aan.

3

Dit is een afrekening met het kabinet

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 behaalde de SP in veel gemeenten grote overwinningen op de regeringspartijen van dat moment, VVD en PvdA. Onder andere *de Volkskrant* berichtte hierover.

Lees de kop en de eerste twee alinea's van het artikel 'Blij Roemer (SP): "Dit is een afrekening met het kabinet. Fantastisch!"'.³

Opdrachten

- 1 Wat is het standpunt over de verkiezingsuitslag van Emile Roemer?
- 2 Wat is het argument van Emile Roemer voor dat standpunt?

Blij Roemer (SP):

'Dit is een afrekening met het kabinet. Fantastisch!'

de Volkskrant, 19 maart 2014
door M. Bakker

Er zijn avonden waarop zelfs de SP mag vergeten dat het land kapotgaat – en de avond van 19 maart is er zo één. Gejuich vult het kleine café in Utrecht waar ze bijeen zijn. Hard als de VVD heeft verloren, harder als

ook de PvdA heeft verloren, en het allerhardst als de SP blijkt te hebben gewonnen.

'Het is een buitengewoon fantastische uitslag,' glundert Emile Roemer, die op een zoldertje wacht op zekerheid over de uitslag. Om er meteen op te laten volgen: 'Dit is een afrekening met het kabinet.'

4

Coalitie wil 'klare taal' in vonnissen

Lees het artikel 'Coalitie wil "klare taal" in vonnissen.'⁴

Opdracht

Welk(e) argument(en) geeft D66-Kamerlid Maarten Groothuizen bij zijn standpunt dat rechters eenvoudiger moeten formuleren?

Coalitie wil 'klare taal' in vonnissen

advocatenblad.nl, 22 november 2018
door de redactie

Meer mensen moeten vonnissen kunnen begrijpen en daarom moeten rechters eenvoudiger formuleren, vindt D66-Kamerlid Maarten Groothuizen. Hij diende donderdag in de Tweede Kamer een motie voor 'klare taal' in de rechtspraak in, gesteund door coalitiepartijen VVD, CDA en ChristenUnie.

De overheid hanteert online taalniveau B1 (eenvoudig Nederlands). Daar zouden rechters ook gebruik van moeten maken, volgens Groothuizen. Na citaten uit de wet zou een uitleg in korte, actieve zinnen moeten volgen. 'Veel mensen snappen het juridische woordgebruik van rechters niet. Dat draagt niet bij aan het vertrouwen in de rechtspraak,' aldus indiener van de motie Groothuizen. 'Als je

voor een overhangende boom of een conflict met je werkgever bij de rechter belandt, wil je niet dat het door het taalgebruik allemaal heel ingewikkeld wordt.'

Minister Dekker voor Rechtsbescherming bestempelde het initiatief van Groothuizen donderdag in de Tweede Kamer als een 'sympathiek idee'. Minder ingewikkeld taalgebruik heeft ook de aandacht van de rechtspraak zelf. Binnen de Raad voor de rechtspraak is eind 2015 een werkgroep begrijpelijkheid in het leven geroepen. De werkgroep stelt handvatten voor begrijpelijk taalgebruik op zitting en in vonnissen op. Sinds 2017 wordt de Klare Taalbokaal uitgereikt voor de meest heldere uitspraak van een rechtbank of hof. In trainingen en opleidingen van rechters is nu extra aandacht voor begrijpelijk taalgebruik, laat de Raad voor de rechtspraak weten.

5

Rechter: geen prijs voor Postcodeloterij-deelnemer zonder saldo

Lees het artikel 'Rechter: geen prijs voor Postcodeloterij-deelnemer zonder saldo.'⁵

Opdrachten

- 1 Wat is het standpunt van de rechter en welk(e) argument(en) voert hij daarvoor aan?
- 2 Wat is het standpunt van Kamal Maihouane en welk(e) argument(en) voert hij daarvoor aan?

Rechter: geen prijs voor Postcodeloterij-deelnemer zonder saldo

volkskrant.nl, 31 mei 2017

door Tjerk Gualthérie Van Weezel en Pieter Hotse Smit

De Nationale Postcodeloterij hoeft de man die een grote prijs misliep vanwege een betalingsachterstand niet alsnog een geldprijs uit te keren. De rechter oordeelde woensdag dat het Kamal Maihouanes eigen fout is dat voor de trekking van januari 2016 geen geld van hem kon worden geïncasseerd. In plaats van een miljoenenprijs innen, moet hij nu de proceskosten van ruim tienduizend euro betalen.

‘Het is de verplichting en daarmee de eigen verantwoordelijkheid van de deelnemer om zorg te dragen voor voldoende saldo op zijn rekening om de incasso te kunnen uitvoeren,’ oordeelde de rechter. ‘De uitspraak is een groot verlies voor mijn cliënt,’ zegt zijn advocaat. ‘Hij leeft op dit moment onder bijstandsniveau.’

Op Nieuwjaarsdag 2016 begint wat Kamal Maihouane eerder in *de Volkskrant* de ‘rolcoaster van mijn leven’ noemde. Als presentator Gaston Starreveld met de volledige cameraploeg van de Postcodeloterij op de Sittardse Heinsweg staat, denkt de 21-jarige Maihouane dat zijn kostje is gekocht. Met vier loten dingt hij mee naar de Postcodekanjer, die uiteindelijk op 3161 BS valt. Zijn postcode.

Tot zijn verbazing gaat het hele circus zijn deur voorbij en wordt de prijs van 21,95 mil-

joen euro verdeeld over vijftien juichende burens die hun loten wel netjes hebben betaald. Hoeveel geld hij precies is misgelopen, wil de loterij niet zeggen. Maihouane houdt het zelf op minimaal 2 miljoen euro, het bedrag dat hij nu eiste via de rechter.

‘Slechte verliezer’

De geldprijzen van de Postcodeloterij steken wel vaker de ogen uit van buurtgenoten in de straat waar de jackpot valt, maar zo extreem als bij Maihouane is het zelden. ‘Elke dag ben ik ermee bezig.’ Zijn burens noemden hem een ‘slechte verliezer’. Maihouane is inmiddels verhuisd.

De rechter was net als zijn oude burens niet gevoelig voor de bewijzen die Maihouane het afgelopen jaar vergaarde om de Postcodeloterij toch tot uitkering te bewegen. Hij maakte studie van zijn rekening en kwam tot de conclusie dat er op 10 december 2015 in elk geval twee loten afgeschreven hadden kunnen worden. Ook heeft hij reacties gekregen van andere deelnemers bij wie zelfs nog na de trekking geld zou zijn afgeschreven. Dit hadden ze ook bij hem moeten doen, vindt hij.

Eerder kondigde Maihouane nog aan desnoods door te procederen tot de Hoge Raad. Nu schrikt hij terug van de mogelijke extra kosten die een hoger beroep met zich meebrengen. ‘Hij overweegt het,’ zegt zijn advocaat. ‘Het zijn niet juridische gronden die hem weerhouden; we zien zeker openingen om de zaak alsnog te winnen.’

6

Meer artiesten beschermen zich in contract tegen bierdouches

Lees het artikel ‘Meer artiesten beschermen zich in contract tegen bierdouches.’⁶

Opdracht

In de tekst zijn acht argumenten onderstreept. Geef de standpunten bij elk van de onderstreepte argumenten.

Meer artiesten beschermen zich in contract tegen bierdouches

nos.nl, 19 september 2018
door de redactie

Het gebeurt tegenwoordig bijna wekelijks: artiesten die bier naar hun hoofd krijgen tijdens een optreden. Afgelopen weekend stapte rapper Boef nog van het podium in het Brabantse Geffen, nadat er meerdere biertjes naar hem werden gegooid. En ook artiesten als Ronnie Flex, Lil' Kleine en Famke Louise kunnen erover meepraten.

Uit onderzoek van onze collega's van *NOS Stories* blijkt dat steeds meer artiesten zich de laatste tijd contractueel 'beschermen' tegen dit soort bierdouches.

'Voor mij is het simpel, ik heb mijn geld toch al gekregen,' zei rapper Boef afgelopen weekend in Geffen. 'Ik kan gewoon naar huis gaan.' De reden voor zijn uitspraken? Boef kreeg na 5 minuten meerdere biertjes naar zijn hoofd geslingerd.

Lil' Kleine gebruikte in juni op de zomerfeesten van Hengevelde ongeveer dezelfde woorden. 'Ik heb 30 seconden op het podium gestaan en ik heb 15.000 euro verdiend.'

Lil' Kleine staat volledig in zijn recht door het podium te verlaten. In zijn contract staat namelijk dat wanneer er drank naar zijn hoofd wordt gegooid, hij het optreden direct mag stoppen en het geld mag houden.

In totaal belde *NOS Stories* 25 managers, boekers en advocaten. Die laten weten dat meerdere artiesten de laatste tijd, net als Lil' Kleine, aan hun contract hebben toegevoegd dat ze het optreden mogen stoppen en het geld mogen houden zodra er bier wordt gegooid.

De artiesten zelf praten niet zo makkelijk over dit onderwerp [...]. Het management van Boef laat weten: 'Het allerbelangrijkste is natuurlijk de veiligheid van de artiest, die kun je niet garanderen als er met bier wordt gegooid. Als het gebeurt, staan de beelden voordat je het weet op Dumpert. Dan gaan meer mensen het doen en sta je overal voor lul. Daarom wil je er het liefst zo min mogelijk aandacht aan schenken.'

Een van de artiesten die wel met ons wilde praten en dit ook in zijn contract heeft staan, is opkomend rapper Jacin Trill. 'Natuurlijk heb ik dat erin gezet,' zegt hij. 'Als je bier

gooit, ben ik weg.' Toch geeft hij zijn publiek nog wel een kans als-ie een biertje naar zijn hoofd krijgt geslingerd: '90 procent van het publiek komt daar voor jou en dan verpest één iemand het voor de rest.'

Paskal Jakobsen van BLØF vindt dat je als band of artiest nooit mag stoppen met optreden: 'Al staat de helft van het publiek met z'n rug naar je toe. Je bent betaald, dus je moet spelen.' Volgens Jakobsen heeft BLØF in al die jaren vaker bier naar zich toegegooid gekregen, maar de band vindt dat niet altijd erg. 'Behalve als ik in een ballad mezelf blootgeef en met mijn ogen dicht sta te zingen. Dan vind ik het ongepast als ik hem vol in mijn gezicht krijg.'

Wanneer is het veilig?

Dennis Franke van artiestenbureau Easy-bookings zegt dat het ook bij hen steeds vaker in de algemene voorwaarden van een contract wordt opgenomen. 'Voorheen stond in de overeenkomst dat de veiligheid gewaarborgd moet zijn. Maar ja, wanneer is het veilig,' vraagt hij zich af. 'Daarom benoemen we nu het gooien van drank expliciet in de voorwaarden.'

Ook Joël Dolmans van advocatenbureau Van As merkt dat. Hij stelt vaak contracten op voor artiesten. 'Het is belangrijk dat de passage over biergooien erin staat,' zegt hij. 'Anders kan daar na afloop discussie over ontstaan.'

Dolmans doelt daarmee op de discussie over geld tussen een tenteigenaar of organisator van het festival en het management van de artiest. Mike Marsman, de booker van Dancing Bruins in Saasveld, herkent dat. 'Hier is weleens een biertje naar SBMG gegooid. Toen stopten de jongens ook na vijf minuten,' zegt hij. 'Daarna ga je toch kijken of de jongens echt niet door kunnen met hun optreden of dat er financieel iets te regelen valt.' Bij hetzelfde optreden kwam ook een gedeelte van het bier over de mengtafel van de discotheek. 'Die hebben we opnieuw moeten aanschaffen,' zegt hij. 'Kosten: 2400 euro.'

Aan het einde van het verhaal zijn er volgens Marsman geen winnaars. 'Het publiek krijgt niet het concert waar het op had gehoopt, de organisator zit met de kosten en de artiest gaat ook niet blij het podium af,' zegt hij. 'Dat is voor niemand fijn.'

7

Sleep maker safarifilmpje voor de rechter

Lees het opiniestuk van hoogleraar media- en communicatierecht Nico van Eijk 'Sleep maker safarifilmpje voor de rechter',⁷ bekijk op de website het bijbehorende filmpje en bekijk de NOS-uitzending waarin de maker van dat filmpje over het voorval vertelt.

Opdrachten

- 1 Welke argumenten geeft Van Eijk voor zijn standpunt dat het gedrag van de maker van het filmpje 'nog dommer, onverantwoordelijker en niet te begrijpen' is dan dat van het Franse gezin?
- 2 Waarom moet er volgens Van Eijk een grondig onderzoek naar het incident worden gedaan door de officier van justitie?
- 3 Wat is het standpunt van de maker van het filmpje en welk(e) argument(en) voert hij daarvoor aan in reactie op de vragen die hem worden gesteld?

Sleep maker safarifilmpje voor de rechter

volkskrant.nl, 14 mei 2018
door Nico van Eijk

De YouTube-hit van het moment – meer dan twee miljoen views – is een met de mobiele telefoon opgenomen filmpje over een Frans gezin dat de auto verlaat in het Safari-park Beekse Bergen, te midden van wilde dieren. Het laat zien hoe zij ternauwernood ontsnappen aan een groep jachtluipaarden. Reuze dom, onverantwoordelijk en niet te begrijpen!

Nog dommer, onverantwoordelijker en niet te begrijpen is het gedrag van degenen die het filmpje hebben gemaakt. Ze maken lacherige opmerkingen. ‘Dit meen je niet’, ‘ik neem het meteen op’, ‘what the fuck’, ‘dit is eng’, ‘met een klein kind’, ‘dat kleine kind, wat erg’, ‘volgens mij begrijpen ze dat concept niet zo’, ‘dit wordt spannend’.

Pas later, als de inzittenden nog een keer zijn uitgestapt en bijna door jachtluipaarden worden aangevallen, gaat het lacherige eraf en maakt het plaats voor een soort paniek: ‘die hebben geluk gehad’. In het filmpje is eerder nog te zien dat een andere Nederlandse auto stopt bij de uitgestapte mensen, maar weer verder rijdt.

Het zou voor de hand hebben gelegen wanneer deze YouTubers, die zich zeer goed bewust waren van de risico’s, de inzittenden duidelijk hadden aangesproken, hadden gewaarschuwd of desnoods meteen contact hadden opgenomen met het park of 112 hadden gebeld. De vraag is zelfs aan de orde of zij niet gewoon de wet hebben overtreden. Burgers hebben meerdere zorgplichten om

geen onnodige schade te veroorzaken en om mensen in nood te helpen.

Het liep nu goed af, maar zouden de uitgestapte toeristen zijn aangevallen en als gevolg daarvan zijn overleden, dan had dit tot boete en gevangenisstraf kunnen leiden. De uitlatingen van de maker (op nos.nl) om zijn gedrag te verklaren, klinken weinig geloofwaardig en oprecht: ‘het was gewoon heel moeilijk om in zo’n situatie te kunnen helpen’, ‘we waren echt een beetje in shock eigenlijk’. Het lijkt meer een poging om het gedrag achteraf goed te praten of hooguit berouw na de zonde.

Het zou goed zijn wanneer een officier van justitie een grondig onderzoek doet naar het incident. Het moet duidelijk zijn waar hier de grenzen liggen. Er gaan te veel vergelijkbare voorbeelden rond waar kennelijk sensatiezucht en eeuwige internetroem belangrijker worden geacht dan verantwoordelijkheid nemen. De makers baten het filmpje trouwens commercieel uit. Ze laten hun rechten exploiteren door viralhog.com, zo wordt op YouTube onderaan het filmpje vermeld.

Dat er gefilmd is in een privaat safaripark en de betrokkenen identificeerbaar zijn, was kennelijk geen reden om met hun privacy rekening te houden en eerst om toestemming te vragen, zoals dat hoort. Nu die toestemming ontbreekt, is het twijfelachtig of publieke verspreiding wel geoorloofd is. Bovendien kan naming and shaming niet zomaar: GeenStijl moest al eens een schadevergoeding betalen toen het een filmpje plaatste van een dronken studente. Niet dat dit meteen vergelijkbaar is, maar toch.

8

Wat bezielde Jan Vlug, de advocaat van Jasper S.?

Kijk op de website naar het filmpje ‘Volledig interview met de advocaat van Jasper S. Nieuwsuur’ en lees het artikel ‘Wat bezielde Jan Vlug, de advocaat van Jasper S.?’.⁸

Opdrachten

- 1 Geef jouw standpunt weer over het optreden van Jan Vlug: was dat tactisch slim of onprofessioneel? Geef daarbij twee argumenten.
- 2 Geef van iedere vakgenoot in één zin het standpunt/de standpunten weer over (de toelaatbaarheid van) het optreden van Jan Vlug bij *Nieuwsuur*. Eerst arceren, dan formuleren.

Wat bezielde Jan Vlug, de advocaat van Jasper S.?

de Volkskrant, 8 december 2012
door Ana van Es en Wil Thijssen

Advocaat Jan Vlug vertelde in *Nieuwsuur* ongewoon openhartig hoe zijn cliënt Jasper S. de moord op Marianne Vaatstra bekende. Was dat tactisch slim of onprofessioneel? Een rondgang langs vakgenoten.

Advocaat Nico Meijering:

‘Jan Vlug zegt in *Nieuwsuur* dat zijn cliënt al na tien minuten bij hem heeft bekend. Het is een uiterst hachelijke onderneming om uit de vertrouwelijkheid van gesprekken met je cliënt te treden, zeker over zoiets. Het is immers mogelijk dat een cliënt een bekentenis, afgelegd bij de recherche, later wil intrekken, en dan heb jij als advocaat op de televisie een bewijsmiddel tegen je cliënt aangeleverd. Daar zijn wij niet voor. Net zomin als het tot onze taak behoort om te stellen dat je ervan overtuigd bent dat jouw cliënt de dader is. Dat is het grote publiek geruststellen, en daarvoor zijn wij dus niet ingehuurd.’

Hoogleraar advocatuur Britta Böhler:

‘Deze advocaat heeft een aantal keren zijn geheimhoudingsplicht opzijgezet. Dat mag niet. Hij heeft uitgebreid verteld waarom de verdachte zo lang over zijn daad heeft gezwegen en gaf inzicht in het DNA-onderzoek. Ook

heeft de heer Vlug waarschijnlijk gedacht: mijn cliënt heeft een bekentenis afgelegd, dus dat kan ik op televisie bevestigen. Maar dat is niet zo. Het is jammer dat presentator Twan Huys niet vroeg: “Mag u dit allemaal wel zeggen van uw cliënt?” Ik vermoed van niet, anders zou hij dat erbij hebben gezegd. Als hij dat had gedaan, was er niks aan de hand. Dan had u mij nu niet gebeld.’

Hoogleraar strafrecht Taru Spronken, coauteur van het *Handboek Verdediging voor strafpleiters*:

‘Het was geen onsympathiek verhaal. Het werd zakelijk verteld. Ik kan me voorstellen, als je afsprekt dat je openheid geeft, dat je het op zo’n manier doet. Het tuchtrecht kent een grote vrijheid aan de verdediging toe om te bepalen wanneer je naar buiten treedt. Van doorslaggevend belang is of de cliënt toestemming heeft gegeven voor het media-contact. Als die toestemming geeft, mag het, zelfs als het zijn belangen eigenlijk schaadt.’

Bart Nooitgedagt van de Vereniging van Strafrechtadvocaten:

‘Ik kan me voorstellen dat deze advocaat met zijn uitspraken over Jasper S. – dat die een goede vader en hardwerkende man is – de kijkers thuis de menselijke kant van zijn cliënt heeft laten zien. Maar zijn uitspraken